

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УНІВЕРСАЛЬНЕ ПРАВОНАСТУПНИЦТВО В КОРПОРАТИВНИХ
ПРАВОВІДНОСИНАХ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Право»

Спеціальність 081 «Право»

Галузь знань 08 «Право»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах
Викладач (-і)	Сіщук Ліліана Василівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права, доцент, старший дослідник
Контактний телефон викладача	+38 (099) 705 – 63 – 79
Е-mail викладача	liliana.sishchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять викладачів із магістрантами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу-2/ . Також передбачена можливість консультацій шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових проектів, індивідуальних науково-дослідних завдань тощо.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><i>Предметом вивчення</i> навчальної дисципліни є система правових норм українського та зарубіжного законодавства, що регулюють похідні способи виникнення, зміни та припинення корпоративних відносин, зумовлених універсальним правонаступництвом, а також теоретико-правові підходи до розуміння сутності універсального правонаступництва у корпоративних правовідносинах, що розкривають проблематику наукових пошуків у зазначеній сфері.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:</p> <p>Змістовий модуль 1. Теоретико-правові аспекти правонаступництва в корпоративних відносинах.</p> <p>Змістовий модуль 2. Універсальне правонаступництво при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу.</p> <p>Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах є одним з правових інститутів, що регулює сукупність відносин, пов'язаних з похідним набуттям корпоративних прав та особливостями їх переходу від одного суб'єкта права до іншого, що зумовлює єдність прав і зобов'язань у динаміці правовідношення. Необхідність вивчення зазначеної навчальної дисципліни зумовлено потребою аналізу процедур переходу корпоративних прав в порядку спадкування та при реорганізації юридичних осіб, оскільки зазначені правові способи переходу корпоративних прав досить суттєво впливають на подальше функціонування юридичних осіб корпоративного типу. Вагомість знань із навчальної дисципліни «Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах» зростає ще й тому, що зі вказаних вище питань практика застосування та судова практика є досить неоднозначною та суперечливою, а законодавство містить значні прогалини та колізії у їх застосуванні.</p> <p>Основними джерелами цієї навчальної дисципліни виступають: Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України, закони України «Про акціонерні товариства», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про кооперацію», «Про сільськогосподарську кооперацію», «Про міжнародне приватне право», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», «Про інститути спільного інвестування».</p>	

«Про споживчу кооперацію», «Про банки і банківську діяльність», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність», «Про депозитарну систему України», «Про управління об'єктами державної власності», «Про фермерське господарство», «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків» та низка інших законів і підзаконних нормативних актів.

Навчальна дисципліна «Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах» є складовою частиною підготовки фахівців з поглибленим знанням корпоративного права та управління. Вивчення дисципліни дозволить сформувати у здобувачів вищої освіти системні і комплексні знання про теоретичні основи правонаступництва у цивільному праві, про види правонаступництва у корпоративних правовідносинах, про специфіку універсального правонаступництва у корпоративних правовідносинах, про поняття спадкового правонаступництва та особливості спадкування корпоративних прав, про поняття і правові форми реорганізації юридичних осіб корпоративного типу, про особливості охорони корпоративних прав учасників при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та при спадкуванні. Засвоєння відповідних знань забезпечить формування у здобувачів вищої освіти навиків щодо комплексного аналізу норм, що регулюють процедуру проведення реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та порядок спадкування корпоративних прав, юридичної кваліфікації відносин, що складаються при універсальному правонаступництві у корпоративних правовідносинах, надання правової оцінки правовим формам реорганізації юридичних осіб корпоративного типу за законодавством України та законодавством ЄС, а також механізму спадкування корпоративних прав учасників юридичних осіб корпоративного типу.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування, розширення і поглиблення знань про теоретичні основи правонаступництва в цивільному і корпоративному праві, ознайомлення із специфікою універсального правонаступництва у корпоративних правовідносинах, що виникає при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та при спадкуванні корпоративних прав, а також проведення порівняльно-правового аналізу зарубіжного законодавства з вітчизняним корпоративним законодавством, що регулює зазначену сферу корпоративних відносин.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти знань про стан національного та зарубіжного законодавства, що регулює правові форми реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та порядок спадкування корпоративних прав, засвоєння здобувачами правових засад, на яких базується універсальне правонаступництво у корпоративних відносинах, окреслення особливостей охорони корпоративних прав учасників при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу та при спадкуванні корпоративних прав, набуття здобувачами вищої освіти навиків щодо застосування норм чинного законодавства у практичній сфері.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність застосовувати закони формальної логіки та абстрактного мислення при аналізі наукових концепцій та норм чинного законодавства і судової практики;
- здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях з питань універсального правонаступництва корпоративних прав у вітчизняних юридичних особах корпоративного типу;

- здатність до володіння навичками ділового спілкування на високому професійному рівні, знання та розуміння наукової правничої термінології; здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, діяти відповідно до етичних мотивів;
- здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу норм корпоративного законодавства України.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати в професійній діяльності положення вітчизняного корпоративного законодавства України, міжнародних та вітчизняних стандартів корпоративного регулювання;
- здатність до здійснення дослідницької діяльності на основі знання та критичного аналізу правових проблем універсального правонаступництва в корпоративних правовідносинах, вміння обирати оптимальні методи дослідження, обробляти результати досліджень, аналізувати їх з урахуванням актуальних наукових і практичних джерел у сфері корпоративного права;
- компетентність у загальнотеоретичних проблемах універсального правонаступництва в цивільному і корпоративному праві, питаннях нормотворення та правозастосування, глибоке розуміння принципу верховенства права та проблем його реалізації в Україні;
- обізнаність щодо проблем гармонізації корпоративного законодавства України із законодавством ЄС;
- здатність розробляти нормативно-правові акти, зокрема, локального характеру;
- здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, вміння реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;
- здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти;
- здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації в конкретних сферах юридичної діяльності;
- здатність приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення.

Програмні результати навчання:

- здатність демонструвати знання та розуміння основних етапів становлення і розвитку корпоративного права і корпоративного законодавства України;
- здатність демонструвати знання закономірностей правового регулювання переходу прав учасників юридичних осіб корпоративного типу при реорганізації та спадкуванні за законодавством України та країн Європейського союзу;
- здатність демонструвати знання порядку універсального правонаступництва у господарських товариствах та в окремих корпоративних юридичних особах, відмінних від господарських товариств: кооперативах, фермерських господарствах, приватних підприємствах тощо;
- здатність давати правову оцінку процедурам, що складаються при універсальному правонаступництві укорпоративних правовідносинах;
- здатність формувати необхідний пакет документів для державної реєстрації юридичної особи;
- здатність кваліфіковано застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях при спадкуванні корпоративних прав та при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу;
- здатність правильно визначати природу правового спору та спосіб його альтернативного вирішення.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		12	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / Вибіркова
3	081 Право	2	Вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Змістовий модуль 1. Теоретико-правові аспекти правонаступництва в корпоративних правовідносинах			
Тема 1. правонаступництво в цивільному праві: теоретичні основи		2	2 6
Тема 2. Поняття та правова природа корпоративних відносин і корпоративних прав		-	2 6
Тема 3. Види правонаступництва в корпоративних відносинах		2	2 6
Тема 4. правонаступництво при спадкуванні корпоративних прав		2	2 6
Тема 5. Охорона корпоративних прав при спадкуванні		-	2 6
Змістовий модуль 2. Універсальне правонаступництво при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу			
Тема 6. Реорганізація та правонаступництво у корпоративних правовідносинах		2	2 6
Тема 7. Злиття і приєднання юридичних осіб корпоративного типу		2	2 6
Тема 8. Поділ і виділ юридичних осіб корпоративного типу		-	2 6
Тема 9. Перетворення юридичних осіб корпоративного типу		-	- 6
Тема 10. Охорона корпоративних прав при реорганізації юридичних осіб корпоративного типу		2	2 6
ЗАГ.:		12	18 60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.6 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі наступними змінами та доповненнями). URL: https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf		

<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма здобувачами письмової модульної контрольної роботи на 9-му занятті, яка охоплює усі питання навчальної дисципліни.</p> <p>На контрольну роботу виносяться 2 описових завдання, які оцінюються в 15 балів кожне, термінологічне завдання і задача, які оцінюються в 10 балів кожне. Максимальний бал за контрольну роботу складає 50.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових від 1 до 5-ти балів)</u> здобувач може виконати індивідуальне завдання за темою семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, які розміщені на сайті кафедри:</i> https://kcp.pnu.edu.ua/op-marіctp/navchalno-metodychni-materialy/</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття виставляється в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, самопідготовки і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття (максимально 45 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 9, заокруглена до цілого.</p> <p>Система оцінювання семінарських занять визначена п. 4.6.2., 5.1.1.3 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННІОІ.pdf</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються п. 5.2 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p> <p>https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННІОІ.pdf</p> <p>Якщо здобувач освіти виконав усі види робіт, передбачені силабусом та набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 50 балів, то набраний ним бал зараховується як підсумковий контроль (залік).</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Підсумковий контроль – залік – проводиться, якщо здобувач освіти набрав за результатами семестрового (поточного) контролю менше 50 балів.</p> <p>Залік проводиться в письмовій формі та передбачає три питання теоретико-практичного характеру, термінологічне та тестове завдання. Залік охоплює весь обсяг навчальної дисципліни. Заліковий білет складається із 2 описових завдань, які оцінюються в 20 балів кожне, 4 термінологічних завдань, які оцінюються по 5 балів кожне, 10</p>

	<p>тестових завдань, які оцінюються по 1 балу кожне і 1 практичного завдання, що оцінюється у 30 балів. Максимальний бал за залікову модульну контрольну роботу складає 100 балів.</p> <p>Зміст залікового білету затверджується на засіданні кафедри цивільного права. Максимальний бал за залікову контрольну роботу – 100 балів.</p> <p>Залік також може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/. У такому разі залік проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється у 2 бали.</p> <p>Отриманий в результаті здачі заліку бал заноситься у відомість успішності, додається до балів за семінарські заняття та самостійну контрольну роботу.</p>
--	--

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання здобувачами однієї обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, які магістранти опановують самостійно (перелік міститься у Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях, розв'язування тестових завдань з використанням технологій дистанційного навчання на платформі <https://d-learn.pnu.edu.ua/>, а також додаткових письмових індивідуальних завдань.

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагиату.pdf>

Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі відвідають семінарські заняття навчальної дисципліни.

Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Лекційні заняття можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача (п. 5.1.2 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженого Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 10.10.2010 р. (зі наступними змінами та доповненнями). URL: <https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2023/02/Положення-про-порядок-оцінювання-здобувачів-у-ННЮІ.pdf>

Неформальна освіта:

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (редакція 3) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Корпоративне право України: проблеми теорії та практики: монографія / Васильєва В. А., Зеліско А. В., Луць В. В., Саракун І. Б., Сіщук Л. В. [та ін.]; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2017. 612 с.
2. Corporate Law of Ukraine: scientific and practical manual / Vasylyeva VA, Zelisko AV, Syschuk L.V. [and others]; ed. prof. V. Vasylyeva. Ivano-Frankivsk, 2019. 258 p.
3. Науково-практичний коментар Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» / [В. А. Васильєва, В. В. Луць, Л. В. Сіщук та ін.]; за заг. ред. В. А. Васильєвої. Харків: Право, 2020. 336 с.
4. Корпоративне право крізь призму судової практики: монографія / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків: ЕКУС, 2021. 512 с.
5. Рекодифікація Цивільного Кодексу України: перспективи правового регулювання корпоративних відносин [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами ХІХ Міжнародної науково-практичної конференції (24 вересня 2021 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2021. 171 с.
6. Науково-практичний коментар судової практики з розгляду справ щодо корпоративних спорів та корпоративних прав / Васильєва В. А., Васильєва В. В., Вінтоняк Н. Д., Сіщук Л. В.; за заг. ред. проф. В. А. Васильєвої. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2022. 450 с.
7. Зміни у корпоративному законодавстві в період дії правового режиму воєнного стану в Україні [текст]: Збірник наукових праць за матеріалами ХХ Міжнародної науково-практичної конференції (30 вересня 2022 року, м. Івано-Франківськ) / НДІ приватного права і підприємництва імені акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України; за ред. д-ра юрид. наук В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2022. 150 с.
8. Щербакова Н. В. Реорганізація як правовий засіб формування та зміни правового статусу господарських організацій. Юридичний науковий електронний журнал. №12. 2022. С. 212 – 218.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичному посібнику:

1. Сіщук Л. В. Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів 2-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2023.
2. Сіщук Л. В. Універсальне правонаступництво в корпоративних правовідносинах: методичні вказівки для підготовки до самостійної роботи магістрантів 2-го курсу денної та заочної форм навчання спеціальності «Право». Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2023.

<https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodychni-materialy/>

Викладач: Ліліана СІЩУК,
доцент